

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in tožila se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Računi pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Liubljana, torek 29. decembra 1936

Cena posamezni številki din 1.50

Nov fond

Iz Beograda se poroča o nameri, da se ustanovi nov fond o zimski pomoči. Fond da je potreben iz razloga, ker je vsa dosedanja zimska pomoč razbita na toliko odborov in tako veliko število organizacij, da ne nudi nobene učinkovite podpore. Zato se bo izdala posebna uredba o zimski pomoči, ki bo med drugim določala:

Vsakdo mora odstopiti eno svojo enodnevno plačo za siromašne in brezposelne ljudi. Ta prispevek bo moral vsak plačati v dveh prispevkih, in sicer polovico 1. januarja, polovico pa 1. julija. Socialni značaj te socialne davščine da je v tem, ker bo vsak obdačen sorazmerno s svojim zaslužkom. Vsi prispevki pridejo v novi fond za zimsko pomoč.

Seveda pa bo novi fond tudi centralistično upravljan. To pa zaradi tega, da se bo zimski pomoč delila enako na vse kraje. Upravljali pa bodo fond, čigar dohodki se cenijo na 50 milijonov din letno, zastopniki ministrstva za soc. politiko, glavne kontrole, Drž. hip. banke in vseh večjih mest v državi. V oficialni utemeljitvi tega novega fonda se nadalje pravi, da se bo moglo po ustanovitvi tega fonda v resnici pričakovati, da ne bo v Jugoslaviji niti enega človeka, ki bi bil lačen. Naloga fonda pa bi tudi bila skrb za siromašno in zapuščeno deco.

Pri vsej lepoti namena, katerega naj bi služil novi fond za zimsko pomoč, moramo vendar takoj izjaviti, da smo proti temu fondu iz načelnih, stvarnih, praktičnih in še cele vrste drugih razlogov z vso odločnostjo.

Predvsem moramo omeniti, da je že motiv novega fonda napačen. Nobenega razloga ni zasebno dobrodelnost omejevati, saj je ta itak danes že sama po sebi dovolj težavna. Naj gospodje, ki fantazirajo o novem fondu, bodo veselili, če se sploh še kdo loti nevhvaležnega posla zasebne dobrodelnosti.

Napačna pa je tudi sama zamisel tega fonda zimske pomoči. Kakšna zimska pomoč naj bo to, če bo moral delavec, ki komaj za služijo toliko, kolikor potrebuje za golo življenje, oddati še 1 celo dnevno mezdo za socialne namene. Tak delavec je sam potreben podpore zimske pomoči, ne pa da bi jo sam izkazoval drugim. Prazna je tudi trditev, da bi bila ta nova socialna davščina pravična, ker bi jo vsak plačal z ozirom na višino svojega zaslužka. Baš najbogatejši ljudje bi relativno najmanj plačevali za ta fond, dočim bi oni, ki danes komaj živitarijo, morali do pičke natanko plačevati svoje prispevke. Ves fond ni dejansko nič drugega ko silno poslabšana izdaja našega bednostnega sklada, s katerim je že danes Slovenija mnogo preveč obremenjena. Sedaj pa naj dobi še novo socialno davščino, in to v času sedanje najtežje mizerije! To je vendarle malo preveč zahtevano!

Novemu fondu pa nasprotujemo tudi zaradi načina, kako se naj upravlja. S kakšno pravico bi n. pr. imenovala svoje zastopnike v upravo tega fonda Glavna kontrola? Ali bo kaj prispevala v fond? In s kakšno pravico bi sodelovala pri upravi tega fonda Drž. hip. banka? Ali bo ona financirala ta fond? Fond naj upravljajo tisti, ki dajo denar za ta fond, med temi pa ni ne ministrstvo za soc. po-

litiko, ne Glavna kontrola in Drž. hip. banka!

Baš zaradi tega že stereotipnega načina uprave fonda pa tudi prav nič ne verujemo, da bi se podpore iz tega fonda delile pravično in enako na vse kraje v državi. Trdno smo prepričani, da bi se pri tej centralistični upravi fonda zopet pokazala stara praksa, da bi Slovenija plačevala v ta fond mnogo več, kakor pa bi morala plače-

vati z ozirom na število svojega prebivalstva, dobila pa bi mnogo manj, kakor bi z ozirom na svoja vplačila morala dobiti. Praktično bi se to reklo, da bi Slovenija plačevala v fond mesto 8% celih 15%, prejela pa bi mesto 15% revnih 5%. Tako bi pomenil ves novi fond za zimsko pomoč za Slovenijo dejansko večji izdatek kakšnih 5 milijonov din na leto, od katerih ne bi imela prav nič.

Nameravani uvedbi novega fon-

da za zimsko pomoč iz vseh navedenih razlogov prav odločno ugovarjamo ter dostavljamo, da je naše gospodarstvo z davki že tako preobremenjeno, da novih davščin absolutno ne prenese. Smatramo pa tudi, da je tudi formalno napačno, če se skušajo nove davščine uvajati z uredbami, kadar zaseda skupščina, ki je na vse zadnje vendarle edina upravičena, da sklepa o novih davščinah.

kor jih danes že imamo, ko mora n. pr. centrala že skoraj odločevati o tem, če sme zdravnik v provinci izdreti pacientu zob ali ne.

Preveliko nakopičenje poslov ni nikoli dobro in zato smo in ostane nemo nasprotniki centralizacije soc. zavarovanja ter zahtevamo, da se to čim prej in čim popolneje decentralizira. Izkušnja uči, da je vsaka banovina dovolj velika za organizacijo samostojnega soc. zavarovanja. Izkušnja je nadalje dokazala, da je v lokalnih socialnih institucijah kontrola ne le mnogo cenejša, temveč tudi neprimerno izdatnejša. Nikdar in nikoli pa tudi ne bodo pristali zavarovanci ali delodajalci na to, da morajo oni s svojimi prispevki plačevati deficite v drugih, slabo upravljenih okrožnih uradih, kakor se to danes redno dogaja. Če Beograd ne plačuje prispevkov, vendar zaradi tega ne more imeti škode ljubljanski zavarovanelec ali delodajalec!

Končno pa tudi ni vseeno, kako se upravlja kapital, ki se nabira pri soc. zavarovanju. Naša zahteva je, da se uporablja po pokrajinah, po katerih je bil zbran. Pri centralistični ureditvi soc. zavarovanja pa ni nobene verjetnosti, da bi se to načelo tudi spoštovalo. Če se pa ne spoštuje, potem tudi ni nobenega upanja, da bi se povrnilo zaupanje v soc. zavarovanje in s tem tudi omogočil njegov napredek.

Zato je in ostane edina možnost za izboljšanje soc. zavarovanja, da se to čim bolj decentralizira, ker se bo s tem pocenila in izboljšala uprava, povečala njena ekspeditivnost, obenem pa tudi okreplila kontrola. Samo decentralizirano soc. zavarovanje more zadovoljiti zavarovance in vse druge interese soc. zavarovanja, dočim je s sedanjim centralističnim zavarovanjem razen najvišje birokracije nezadovoljno vse!

Še večjo centralizacijo socialnega zavarovanja bi hoteli

Malo prepričujoči argumenti bivšega gen. ravnatelja Glaserja

Na ostro kritiko našega socialnega zavarovanja na sestanku zagrebških zdravnikov je odgovoril bivši gen. direktor SUZORa, g. Milan Glaser, z daljšim člankom v božični številki zagrebških »Novosti«.

Njegov članek izzveni v zahtevi, da se centralizacija socialnega zavarovanja v naši državi še razširi, ker samo potem bi moglo socialno zavarovanje prinesiti še večje uspehe, kakor pa jih je — po mnenju g. Glaserja že dalo. Uspeh našega socialnega zavarovanja vidi g. Glaser v tem, da je bilo doslej izplačanih na podporah zavarovanecev 1,250 milijonov din, da je danes vseh zavarovancev v državi že okoli 650.000 in da se v socialnem zavarovanju zbira ogromen kapital, ki tudi oplaja naše narodno gospodarstvo. Moramo takoj izjaviti, da so ti argumenti g. Glaserja v korist našega sedanjega socialnega zavarovanja zelo malo prepričujoči. Predvsem treba pripomniti, da tu argumentira g. Glaser na način, kakor da bi sploh kdo resno ugovarjal potrebi socialnega zavarovanja. Toda o tem sploh ni debate, temveč debata je le o tem, na kakšen način bi se moglo socialno zavarovanje izvesti, da bi donosalo večje koristi in da ne bi bili z njim tako zelo nezadovoljni ne le delodajalci, temveč tudi zavarovanci sami. Kajti, da današnji način socialnega zavarovanja skoraj nikogar ne zadovoljuje, o tem je bilo podanih že nešteto dokazov v obliki protestov iz vrst zavarovancev, delodajalcev kot plačnikov prispevkov in tudi zdravnikov, ki bi na vse zadnje morali vendar imeti od te institucije največjo korist. A tudi naše gospodarstvo nikakor ni zadovoljno z načinom, kakor se vračajo ogromni od socialnega zavarovanja zbrani kapitali v gospodarstvo. Če more to gospodarstvo plačevati po strogih pogojih za denar, ki ga že na vse zadnje samo zbralo in ki se posoja le zelo kreditno močnim ustanovam in posameznikom, po 8%, potem to pač ni nobena posebna pomoč. Kapitali takšnih institucij, bi pač morali biti gospodarstvu malo ceneje na razpolago. Pa tudi število 650 tisoč zavarovancev ni za SUZOR prav noben uspeh, če pomislimo, da je tudi po izjavi g. Glaserja še danes zelo veliko delavcev, ki bi morali biti zavarovani, a niso zavarovani. Pri obveznem zavarovanju vseh nameščencev razen poljedelskih delavcev pač ni 650.000 zavarovancev pri 15 milijonskem prebivalstvu prav noben uspeh.

Še manj pa je mogoče govoriti o uspehu sedanjega socialnega zavarovanja, kadar se v nekaterih pokrajinah prispevki za socialno zavarovanje skoraj ne plačujejo. Če ima n. pr. Beograd 98% zastojnosti na prispevkih, potem se more le govoriti o fiasku socialnega zavarovanja.

G. gen. direktor Glaser pravi, da bi bil uspeh socialnega zavarovanja še večji, če bi se centralizacija socialnega zavarovanja še razširila. Pravi, da bi se v tem primeru moglo doseči tudi zavarovanje državnega prometnega osebja, zavarovanje obrtnikov, trgovcev, rudarjev itd. Kakor da se to zavarovanje ne bi moglo izvesti brez večje centralizacije zavarovanja in kakor da takšnih dokazov ne bi imeli že v celi vrsti drugih držav.

Če bi se to zgodilo, nadaljuje g. Glaser, potem bi bila zbog centralizacije soc. zavarovanja potrebna le ena sama uprava, ena sama evidenca članov in delodajalcev, eno samo računovodstvo in eno samo knjigovodstvo. Na enem računu bi se predpisal prispevek za vse vrste zavarovanja, kar bi seveda pomenilo velikansko pridobitev.

Moramo priznati, da se ta zgod-

ba o tem enem hlevu in enem pastirju zelo lepo sliši, da pa je v praksi ta zgodba docela drugačna. Vse to poštenje bi pomenilo samo silovito povišanje birokratičnega aparata, moč birokracije bi pri tej centralizaciji narasla še v večji meri, kakršna pa je že danes. Zavarovanci in delodajalci pa bi izgubili še tisti ostanek soodločujoče besede, ki ga danes še imajo in vsa njih naloga bi bila le v tem, da bi bili njih zastopniki prazne dekoracije za centralistično socialno zavarovanje.

Nujna posledica tega bi bila, da zaupanje v naše socialne institucije ne bi poraslo, temveč padlo še v večji meri, ker pač ljudje zaupajo samo institucijam, v katerih poslovanje imajo ne le natančen vpogled, temveč katerih poslovanje določajo tudi njih zaupniki. Pri centralizirani ustanovi, ki bi štela 1 milijon zavarovancev in na stotisoče delodajalcev, pa je vsak tak pregled nemogoč in birokracija bi postala edini in izključni gospodar situacije. V praksi pa bi dobili še bolj nemožne stvari, ka-

Naš izvoz lesa v Anglijo Vzroki letošnje nenadne koniunktore

Anglija je postala letos nedomoma naš glavni lesni odjemalec. Izvoz lesa v Anglijo je narastel celo v tej meri, da se že govori, da nam bo Anglija trajno nadomestila izgubljeni italijanski lesni trg. V zvezi s tem se delajo tudi razne kombinacije, od katerih so nekatere že naravnost smeje.

Zato je potrebno, da se vprašamo, iz katerih razlogov je prišlo do sedanjega nenadnega in intenzivnega lesnega izvoza v Anglijo. Predvsem je treba omeniti, da se je dosedaj na angleškem trgu prodajal le naš trd les, zlasti slavonska hrastovina, toda še ta ne v posebno velikih količinah. Mehkega lesa pa je šlo v Anglijo tako malo, da se Anglija sploh ni računala kot tržišče za naš mehki les. Sedaj pa nakrat Angleži posebno kupujejo naš mehki les. Kaj je vzrok tej nagli izpremembi? Ali je morda naš les naenkrat pridobil na kakovosti? Ali bo ta nepričakovani preobrat tudi trajne vrednosti? Ali smo morda v resnici začeli s svojimi ugodnimi cenami in s svojim blagom izpodrivati z angleškega lesnega trga ruski in skandinavski les?

Če natančneje pogledamo vse vzroke, ki so privedli do večjega izvoza našega lesa v Anglijo, potem nam bo hitro vsa ta konjunktura jasna in obenem pa bomo

tudi spoznali, da je ta konjunktura precej nepričakovana in le trenutna in da bomo morali silno dobro, a tudi veliko delati, če bomo hoteli vzdržati sedanjo višino našega izvoza v Anglijo.

Predvsem je treba omeniti, da je Anglija letos uvozila mnogo več lesa ko druga leta. Tako je lani v prvih desetih mesecih uvozila 1,280.000 standardov lesa, letos pa 1,570.000. Ta veliki dvig lesnega uvoza se pojasnjuje na razne načine. Nekateri trde, da je zelo povečana gradbena delavnost povzročila večji lesni uvoz, drugi utemeljujejo večji lesni uvoz z oboroževanjem in raznimi utrbenimi deli, pri katerih se potrebuje zelo mnogo lesa.

Važna činjenica v sedanji situaciji je tudi politika cene in vzdrževanja skladišč, ki so jo izvajale severne države. Te države so prejšnja leta ostró medsebojno konkurirale ter zato z zniževanjem cen skušale izpodrinuti svoje konkurente z angleškega lesnega trga. Sedaj pa so to konkurenčno borbo opustile, nakar se je takoj dvignila cena za jelovino in od takrat njena cena stalno raste. Od 1. januarja do 1. novembra tega leta je narasla cena jelovine na angleškem trgu: pri ruskem lesu od 9 funtov 17 šillingov in 6 peni-jev na 13-12-6, pri švedskem lesu

od 10-10-0 na 13-12-6, pri finskiem od 10-10-6 na 13-12-0 pri gdanskem pa od 9-0-0 na 12 funtov 10 šillingov in 0 peni-jev.

Ta dvig cen se je naravno hitro prenesel tudi na cene lesa iz drugih držav. In baš zaradi tega dviga cen je tudi nastala možnost za naš les, da se ugodno plasira na angleškem trgu.

Če bi bila ta okoliščina edini vzrok nenadne koniunktore za naš les na angleškem trgu, potem bi smeli upati, da bo sedanja konjunktura tudi še dolgo trajala. Toda za nastanek sedanje konjunktore je odločilne važnosti še neki drugi vzrok. Kakor je našim čitateljem že znano, so severne lesne izvozne države pod vodstvom ruskega »Eksportlesa« vstopile v Mednarodni stalni lesni odbor (CIB) na Dunaju, čegar članica je tudi naša država. Posledica tega vstopa je bil podpis tako imenovanega kodanjskega lesnega sporazuma o izvozu lesa. Med podpisnicami te konvencije so bile naslednje države: Švedska, Češkoslovaška, Finska, Rusija, Poljska, Jugoslavija in Romunija. Po tej konvenciji je bila vsaki državi priznana določena količina lesnega izvoza za vse države. Skupno je bila uvozna lesna količina v vse države sveta določena na 3,850.000 standardov, od katere

je bilo naši državi dodeljeno 168 tisoč standardov. Kvote so bile določene nekoliko niže ko prejšnja leta, da bi bilo povpraševanje po lesu tem večje in zato tudi cene tem ugodnejše. V resnici so se cene nato tudi dvignile, zlasti pa v Angliji.

Ugodna konjunktura pa je nastala za nas, ker so vse druge države, podpisnice konvencije, že skoraj popolnoma izčrpale njim dodeljene kontingente, razen Romunije in naše države. Anglija pa je baš koncem leta potrebovala zelo mnogo lesa in ker ni mogla čakati, da bi se šele po dolgotrajnih pogajanjih z drugimi državami dosegel sporazum o razdelitvi naknadnih uvoznih kontingentov, je začela naročevati naš in romunski les. Ker pa je naš les bližji ko romunski, so tudi angleška naročila prišla predvsem v Jugoslavijo.

To so glavni vzroki, da je nastala konjunktura za izvoz našega lesa v Anglijo in ta konjunktura dokazuje, da ni še prav nič gotovo, da bo imela tudi trajen uspeh.

Izvozne premije za avstrijsko industrijo

Avstrijska industrija je takoj po devalvaciji francoske in drugih valut zahtevala, da avstrijska vlada pomaga avstrijskim izvoznim industrijam s posebnimi premijami, da bo mogla vzdržati na tujih trgih konkurenco s tujimi tvrdkami. Avstrijska vlada dolgo ni izpolnila te zahteve avstrijske industrije ter se je izgovarjala s tem, da nima denarja, proračunskega ravnovesja pa na noben način ne sme razdreti. Sedaj pa je vendarle izdala zakon, s katerim se uvajajo posebne premije za izvoz industrijskih izdelkov. V ta namen je porabila avstrijska vlada ves dobiček v višini 10 milijonov šilingov, ki ga je dosegla zaradi devalvacije valut pri odplačevanju in obrestovanju tujih valut. S tem zneskom, ki je sicer majhen, bo vendar mogla plačevati avstrijska vlada izvoznim industrijam 4-9% premijo za njih izvoz. Dosti sicer to ni, a nekaj je to vsekakor.

Kako pa se podpira naš izvoz, kakšne premije se dajejo naši izvoznim trgovini? Ne le da naši izvozniki ne dobivajo nobenih premij, morajo še oni pri obvezni oddaji deviz plačevati za svoj izvoz poseben davek! Ali res ne bo pri nas uvidevnost nikdar zmagala?

Omejitve za industrijsko delavnost na Bolgarskem

Industrijski svet je sprejel na svoji seji več ukrepov, da se napravi konec hiperprodukciji v bolgarski industriji. Tako v bodoče podjetja, ki so prenehala obratovati, ne smejo obnoviti svoje delavnosti brez predhodnega posebnega dovoljenja. Stara podjetja, ki obnavljajo svoje delo ali novo podjetje, ki zamenjuje staro, ne sme imeti večje kapacitete, kakor jo je imelo staro, oz. prejšnje. Nadalje je industrijski svet sklenil, da za nekatere panoge sploh ne bo več dovolil novih podjetij. Tako se na Bolgarskem ne smejo ustanavljati nove tovarne za pohišstvo in trikotažo.

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju Franca Dovečarja, trgovca v Mariboru. Konkurzni komisar dr. Lešnik, upravnik mase odvetnik dr. Lipold. Prvi zbor upnikov dne 31. decembra ob pol 12. Oglasitveni rok do 20. januarja, ugotovitveni narok dne 25. januarja ob 11.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovke Ane Burje na Rečici pri Bledu. Poravnalni sodnik Bidovec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Dobravec. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Radovljici dne 26. januarja ob 9., rok za oglasitev do 22. januarja.

Politični sporazum in gospodarstvo

Glasilozagrebškihtrgovcevprotipolitičnemu sporazumu na škodo slovenske industrije

Poročali smo že pred dnevi o članku, ki ga je objavil »Jugoslovanski Lloyd« od nekega gospodarskega človeka, ki je zahteval, da se mora ob sklenitvi sporazuma v državi temeljito revidirati vsa državna industrijska politika in da se pri tem ni treba niti najmanj ozirati na interese slovenske industrije. To pa predvsem zato, ker je treba za vedno onemogočiti razne »jezičke na tehtnici« in pa profite, ki da so jih imeli dosedaj nekateri (sc. Slovenci) od prepira dveh. »Jugoslovanski Lloyd« je objavil članek dostavil, da se sicer z izvajanjem članka v celoti ne strinja, da pa je članek objavljen, da se razbistrijo pojmi in naziranja ter da pride na ta način do harmoničnega sodelovanja vseh gospodarskih ljudi v državi. Ko smo reagirali na ta članek, smo tudi naglasili, da smo za objavo članka »Jugoslovanskemu Lloyd« hvaležni, ker je v resnici mnogo pripomogel za harmonijo med gospodarskimi stanovi. Sedaj reagira na članek »Jugoslovanski Lloyd« tudi zagrebški »Trgovački Vjesnik« s posebnim člankom, v katerem najprej podaja glavne misli članka v »J. L.«, nato pa nadaljuje:

»Mi kot izrazito trgovski list smatramo za potrebno, da na neke stvari, navedene v tem članku, na kratko reagiramo. To pa zato, ker smatramo za silno napačno že samo misel, da bi se mogla delati razlika o naši industriji z ozirom na kraj ali pokrajino, v kateri se nahaja. Industrija si ustvarja sedež tam, kjer misli, da so najbolj ugodni pogoji za njen procvit, to je, kjer najlažje pride do surovin, do cenene pogonske sile in delovne sile, kjer so prometne zveze za transport najbolj ugodne itd., itd. Zato ustvarja industrijski kapital podjetja v vseh državah sveta, v vseh kontinentih, brez ozira na vse druge okoliščine kakor na procvit podjetja. Tako vidimo, da so pri nas industrije, katerih kapital izvira iz vseh mogočih držav Evrope in celo Amerike. Pri nas pa hkratu vidimo, da domači kapitalisti ustanavljajo svoja podjetja brez ozira na pleme, pokrajine ali vere.

Bilo bi pa tudi za nas zelo hudo, če bi se postopalo drugače. Zato tudi industrije v naši državi ne smemo presojati s stališča nekih posebnih pokrajinskih interesov, temveč le z ozirom na eno nerazdelljivo celoto.

Ne sme se ustrezati neki industriji zato, ker je plasirana tu ali tam, temveč se mora vsa industrija na isti način podpirati brez ozira na to, kje je našla ugodna tla za nastanek.

Trgovec ne vpraša, če je ta ali oni predmet od tu ali od tam, prav tako pa tudi ne sprašuje njegov odjemalec za krstni list posameznega predmeta.

Pač pa vpraša trgovec obenem s svojim odjemalcem, kakšne kvalitete je dotično blago in kakšna je cena z ozirom na kvaliteto blaga.

Z eno besedo: trg ne sprašuje za izvir blaga, temveč je v najboljšem primeru mnenja, da je določeni predmet boljši ko drug

predmet, ker se je v dotični deželi ali kraju z neprestanim zboljševanjem blaga prišlo do boljše kvalitete pri ugodnejših cenah.

Če ima slovenska industrija dobro prodajo v tukajšnjih krajih ali kje drugje v državi, potem pač ne zato, ker je iz Slovenije, temveč samo zato, ker je njen proizvod boljši in ker uspešneje konkurira z drugimi predmeti iz drugih krajev, pa tudi z onimi iz tujine.

Isto je tudi z industrijskimi proizvodi iz drugih naših krajev in tudi iz tujine. Če mi trošimo industrijske proizvode iz Slovenije, pa tudi potrošniki iz Slovenije ne trošijo samo industrijskih proizvodov iz drugih krajev države, temveč še v večji meri tudi agrarne proizvode.

Če bi bila Slovenija obsojena, ki je agrarno pasivna, da kupuje hrano in živila v drugih pokrajinah, a da pri tem sama plača ves svoj deficit v prehrani, potem bi bila v kratkem, ker ne bi mogla nič prodajati, finančno tako izčrpana, da sploh ne bi mogla kupovati živil v drugih krajih. Tu torej čisto velja znani latinski pregovor »do, ut des« — dam, da daš, in sicer v polnem smislu besede. Zato smatramo za silno napačno stališče v navedenem članku, če tudi samo omenja misel, da bi se moralo pri nekih političnih sporazumih zadevati v industrijo v posameznih pokrajinah, zlasti pa v ono v Sloveniji. Gorje in težko nam vsem, če bi šli po tej poti,

Fr. Zelenik:

Iz prakse

Neko industrijsko podjetje je imelo ali ima več oddelkov za razne proizvode. Ti oddelki predelujejo različne surovine in izdelujejo seveda tudi različne izdelke. Knjižigovodstvo je skupno za vse obrate, vendar toliko razčlenjeno, da pride do izraza obratovanje in uspeh vsakega posameznega obrata.

Knjižiti se morajo med drugim tudi računi za nabavljene surovine in pomožne snovi za posamezne obrate in potem računi za prodane izdelke teh obratov. Kako si je pomagal knjigovodja, da je ločil račune posameznih obratov? Uvedel je dve pomožni knjigi k dnevniku. Da je ločil račune posameznih obratov in da je te račune lahko seševal, je rabil različne tinte, kakor črno, plavo, rdečo, zeleno in s temi tintami je vpisoval račune in seševal je najprvo račune napisane s črno, potem rdečo, plavo, zelene zneske. Ne vem, če še sedaj tako dela. Kdor se ne bavi s knjigovodstvom, si ne more predstavljati, kako mučno, zamudno in pogreškom podvrženo je to pisano delo. Ali bi ne bilo mnogo bolj enostavno, če bi imel knjigo s toliko stolpci, kolikor je oddelkov in bi za vsak oddelk porabil poseben stolpec. Kakor sem že omenil, ne vem, če uporablja ta knjigovodja še tisti svoji pomožni knjigi, ali pa je začel voditi novo knjigo, kakor sem mu svetoval.

Trgovec je dovolil odjemalcu v dobrih razmerah kredit. Dokler

ker šele potem bi padli v pravi kaos, iz katerega nas ne bi moglo rešiti ne nebo ne pekel.

Nam je vsaka industrija draga in mila, če solidno dela s trgovcem in ki proizvaja takšno blago, da ustreza zahtevam trgovčevih odjemalcev, ker se potem to blago lahko odda. Zlasti pa nam je draga ona industrija, pa naj se nahaja v tem ali onem delu države, če je v resnici naša domača industrija, ki na ta način dokazuje sposobnost našega naroda za ustvarjajoče in samostojno delo.

Da pa se še bolje razumemo, naglašamo tudi pri tej priliki, da so tudi trgovci proti oni industriji, ki noče solidarnega dela s trgovci. To je ona industrija, ki izključuje trgovca kot posrednika med proizvodnjo in potrošnjo, pa sama odpira svoje prodajalnice, svoje prodajne podružnice itd., ali ki s pomočjo kartelov onemogoča svoboden razvoj trgovine z vsemi predmeti ter s tem preprečuje napredek trgovine in ki postavlja na ta način tako izredne cene, ki jih trgovci ne more vzdrževati. To pa samo zato, da bi potem sama odprla svoje prodajalnice in s tem izključila trgovca in ga uničila. Proti takšni industriji vstaja trgovec, pa naj se nahaja ta industrija v Sloveniji, Hrvatski, Bosni, Srbiji, Dalmaciji ali kjer koli drugje.

Vsak dostavek k temu članku zagrebškega glasila bi bil pač čisto odveč.

prvi račun ni zapadel, je odjemalec pridno hodil po blago. Ko je pa zapadel prvi račun, odjemalca ni bilo več blizu, ne da bi prišel plačati, ne da bi prišel po blago. Upnik je nekaj časa čakal, potem pa je odjemalca prav prijazno in vljudno opozoril, da treba zapadli račun plačati. Dolžnik se pa ni zmenil za opomin, ni plačal, ni prosil za odlog plačila in sploh ni prišel blizu. Pač pa je upnik ugotovil, da njegov dolžnik hodi v konkurenčno trgovino in jemlje blago za gotovino.

Upnika je seveda kmalu minila potrpežljivost, ker se dolžnik ni zmenil za opomine. Sledila je tožba.

Kaj mislite, kdo je kriv razdora kupčijske zveze in kdo troškov? To ni posamezen primer, temveč je veliko takih in enakih.

barva, plesira in kemlično snazi obleke, klobuke ud. Skrobji in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Iz združnega registra

Vpisale so se naslednje zadruge: Kmetska hranilnica in posojilnica v Beričevem, r. z. z. n. z. — Brezalkoholna narodna kuhinja na Jesenicah in Gostilničarska kreditna zadruga v Ljubljani. Upravni svet Gostilničarske kreditne zadruge tvorijo gospodje: France Kandušar, trg. in posestnik v Mengšu (predsed.), Ciril Majcen, restavratorec v Ljubljani (podpredsednik), inž. Hugo Uhliř, graščak na Rudi, Karol Kovač, lesni industrialec v Starem trgu pri Raketu in Mihael Černe, hotelir na Bledu.

Politične vesti

Romunski zunanji minister je obvestil italijanskega poslanika v Bukarešti, da bo romunska vlada ustanovila v Adis Abebi gen. konzulat in s tem priznala aneksijo Etiopije. Pričakujejo, da bosta isto storile tudi Jugoslavija in Češko-slovaška.

Svicaški poslanik v Rimu je sporočil italijanskemu zunanjemu ministru, da priznava Svica tudi delure italijansko osvojitve Etiopije.

Angleški listi zavračajo tolmačenje, da bi ustanovitev angl. gen. konzulata v Etiopiji pomenila tudi že pravno priznavanje italijanske aneksije Etiopije. Listi naglašajo, da ne more niti ena država, ki je članica Zveze narodov, priznati te aneksije, dokler ni likvidiran konflikt med Zvezo narodov in Italijo, oz. dokler Zveza narodov ne spremeni svojega stališča glede Etiopije. Italijanski listi upajo, da se bo to na predlog Francije zgodilo že na januarjem zasedanju Zveze narodov.

Giornale d'Italia piše v članku o nemško-italijanskih odnosih, da se zaradi sredozemskega sporazuma med Italijo in Anglijo odnosi Italije in Nemčije ne bodo poslabšali. Italijansko-nemško prijateljstvo da je zgrajeno na realni podlagi, ki se ne menja vsak hip. Zato so tudi vse vesti o izpremembi italijanske zunanje politike, zlasti glede Nemčije brez vsake podlage.

Francoski listi pišejo vedno bolj odločno, da pošilja Nemčija v Španijo vojake samo zato, da bi jih mogla uporabiti proti Franciji in še na Pirenejih otvoriti nemško-francosko fronto.

Zunanji minister Delbos je zato zavzel proti pošiljanju nemških vojakov v Španijo zelo odločno stališče in izjavil nemškemu poslaniku v Parizu, da Francija ne bo več mogla mirno gledati, če bi Nemčija še nadalje kršila dogovor o nevmešavanju v španske zadeve. To stališče je zavzela Francija tudi iz razloga, ker se nemški vojaki umikajo iz prvih linij v zaledje, kjer formirajo močne oddelke. Podobno stališče ko francoski zun. minister je zavzela tudi angleška vlada.

V Berchtesgadenju je imel Hitler v božičnih praznikih velika posvetovanja z vodilnimi možmi in generali narodno socialistične Nemčije. Na teh posvetovanjih se bo odločilo, če bo Nemčija še nadalje pošiljala svoje čete v Španijo ali pa jih bo odpoklicala. Nekateri celo računajo z možnostjo, da bo Nemčija popolnoma spremenila svojo politiko in izjavila, da je pod določenimi pogoji pripravljena sprjazniti se tudi z rusko-francoskim paktom. Nekateri tudi mislijo, da ima pošiljanje nemških čet v Španijo samo ta namen, da bi dosegla Nemčija izpolnitev svojih kolonialnih zahtev.

Rezultat posvetovanj v Berchtesgadenju še ni znan. Iz najbližje okolice Hitlerja pa se zatrjuje, da bo odločitev v skladu z miroljubnimi stremenji Hitlerja. Na noben način pa se zunanje-politični položaj ne bo poslabšal ter se vojna nevarnost ne bo povečala.

Splošno se presoja zunanje-politična situacija bolj mirno. Sodi se, da je Nemčija tudi v španski zadevi pripravljena na sporazum, če je mogoče vse ukreniti tako, da se more Nemčija umakniti iz Španije ne da bi trpel od tega njen prestiž in če dobi jamstvo, da ne nastane na Pirenejskem polotoku nova komunistična država. Pravijo pa tudi, da bi Nemčija takoj prepustila gen. Franca njegovi usodi, če bi dobila vsaj eno, pa čeprav še tako majhno kolonijo.

3000 narodnih socialistov je bilo te dni aretiranih v Avstriji, ker so priredili živahno nabiralno akcijo za svoje zaprte tovariše. Vse njih zbirke so bile zaplenjene ter jih je nato razdelila patriotska fronta med svoje potrebne člane.

Grški notranji minister in drž. podtajnik pri ministrstvu predsedništva sta iz neznanih vzrokov demisionirala. Kralj je ostavko obeh sprejel.

Veliki napad gen. Franca na madridski fronti se je kljub močni artilerijski pripravi ponesrečil. Republikanske čete so odbile vse napade in deloma prešle tudi v protinapade. Opaža se, da se je republikansko letalstvo v zadnjem času zelo okrepilo.

Japonski cesar je s prestolnim govorom otvoril redno zasedanje japonskega parlamenta. V svojem govoru je naglašal, da hoče Japonska z vsemi državami ohraniti čim boljše odnose. Prosil je parlament, da odobri vse predložene zakonske načrte in tudi proračun, ki predvideva 3.088 milijonov jen izdatkov.

Denarstvo

Za sanacijo slovenskega zadružništva

Posojilo 300 milijonov din za sanacijo slovenskega zadružništva?

Pod tem naslovom objavlja »Jugoslovanski Kurir« naslednje: poročilo iz Ljubljane:

»V tukajšnjih informiranih krogih se trdi, da so zastopniki zadružništva v Sloveniji predložili na pristojnem mestu v Beogradu podrobno izdelan predlog o sanaciji slovenskega zadružništva. Po tem predlogu je potreben kredit oziroma posojilo v višini približno 300 milijonov din, da se sanirajo razmere v slovenskem zadružništvu. Za to posojilo naj bi jamčila Dravska banovina ter glede odplačevanja anuitet zagotovila kredit v svojem proračunu. Država pa bi po tem predlogu tudi morala materialno pomagati na ta način, da bi bil v proračunu predviden kredit za plačevanje obresti po tem posojilu.«

Tako »Jugoslovanski Kurir«. Kakor smo mi informirani, je bil podoben predlog izročen Beogradu že pred meseci.

pa se je stiska slovenskega kreditnega zadružništva tako povečala, da se mora na vsak način nekaj storiti za njegovo rešitev. Poleg tega pa se je s pritegnitvijo Priv. agrarne banke ves položaj tako kompliciral, da je rešitev tudi tehnično mnogo težja. Vedno bolj postaja jasno, da je treba za sanacijo slovenskega zadružništva izdati čisto posebno uredbo, v kateri ne bi bil dodeljen Priv. agrarni banki tako izjemen položaj. To je tem bolj potrebno, ker je izkušnja dokazala, da Priv. agrarna banka itak ni za svojo sedanjo nalogo pripravljena.

Kar se pa tiče garancije Dravske banovine za posojilo v višini 300 milijonov din za sanacijo kreditnega zadružništva v Sloveniji, seveda tej garanciji ne ugovarjamo, pripominjamo pa, da ta garancija ne bi smela povzročiti povišanja že itak več ko dovolj visokih banovinskih davščin niti ne bi smela banovine ovirati v njenem sedanjem delu, in tudi investicijskem. Tu bi morala na vsak način potrebna nova bremena prevzeti država,

Svetovna proizvodnja svinca je narasla v oktobru za 11.000 ton na 122.501 tona. Večina vse proizvodnje odpada na Ameriko.

Anglija je uvozila v času od 1. januarja do konca septembra živila za 160,8 milijona funtov. Največ je uvozila pšenice (za 40,6), mlečnih proizvodov (za 43,1) ter mesa (52,2 milijona funtov).

1000 italijanskih Švicarjev je odpotovalo v Genovo, odkoder se bodo prepeljali v Etiopijo, kjer se nameravajo naseliti.

Novo francosko notranje posojilo naj poveča zlato podlogo Francije

Blumova vlada je mnenja, da more uspešno izvesti oborožitveni načrt le, če so državne finance v redu. Zato skuša z notranjim posojilom privabiti v tresore Francoske banke vse ono zlato, ki je danes skrito pri zasebnikih. V ta namen je razpisala francoska vlada notranje posojilo, ki daje podpisnikom posojila zelo velike ugodnosti. Obveznice novega posojila se bodo obrestovale po 3,5%, po treh letih pa bo izplačala država za vsako obveznico nominalne vrednosti 100 frankov celih 140 frankov. Obveznice pa se bodo pri tem obračunavale po tečaju, ki je veljal pred devalvacijo franka. Ker bodo obveznice anonimne, bo mogel tako vsak Francoz, ki je zlato po devalvaciji skrnil, sedaj z

vpisom posojila v zlato pospraviti ves dobiček, ki ga je imel od devalvacije. Vlada pa je tudi poskrbela, da se bodo mogle nove obveznice takoj prodajati tudi na borzi. Na ta način upa vlada, da bo večina tezavriranega zlata prišlo nazaj v Francosko banko.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 22. t. m. navaja te izpremembe (vse v milijonih din):

Zlata podloga se je skupno povečala za 3 na 1609,5. Banka dosledno niža svojo zlato zalogo v tujini in povečuje s tem zalogo v blagajnah.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 7,5 na 627,8.

Vsota kovanega denarja se je povečala za 9,3 na 384,4.

Posojila so se skupno znižala za 10,5 na 1702,8.

Obtok bankovcev se je znižal za

36,1 na 5179,15, obveze na pokaz pa so se povišale za 56,4 na 1745,4.

Skupno kritje se je znižalo od 29'89 na 29'86%.

V Turčiji se pripravlja ustanovitev državne agrarne banke z ustanovnim kapitalom 100 milijonov turških lir. Banka bi za račun države odkupovala pšenico ter gradila silose in skladišča. Obenem bi imela banka glavno nadzorstvo nad vsemi kmetijskimi kreditnimi zadrugami. Prav tako pa tudi nad nabavljalnimi zadrugami.

Novi načrt o minimalnih mezdah

Minimalne mezde bodo določevali bani

Ministrski svet je na svoji seji z dne 23. decembra v načelu odobril zakonski načrt o minimalnih mezdah, vendar pa naj izvrši definitivno redakcijo zakonskega načrta gospodarsko-finančni odbor ministrov. Glavna določila novega načrta o minimalnih mezdah so:

Višino minimalnih mezd določa ban, oz. uprava mesta Beograda, če zahtevajo določitev minimalne mezde javni interesi ali ena od zainteresiranih strank.

Podlago tvori pri tem osnovna mezda, ki jo določa minister za soc. politiko in narodno zdravje. Zaenkrat naj znaša višina osnovne mezde din 2'50 za delovno uro, izpod katere se redoma ne sme iti. Minimalne mezde se morejo določiti v drugi višini le po zaslišanju delavskih in delodajalskih organizacij v enakem številu. Morejo se zaslišati tudi njih zbornice, kar pa ni obvezno.

Minimalna mezda sme znašati največ dvakratni znesek osnovne mezde, torej zaenkrat največ din 5'— za delovno uro.

Minimalne mezde obrtniških in trgovskih delavcev v vaseh in manjših mestih morejo biti tudi višje, kakor pa je osnovna mezda.

Veljavnost določenih minimalnih mezd traja pol leta. Če se mesec dni pred potekom veljavnosti minimalne mezde ne odpovejo, potem trajajo stare še nadalje.

Kot osnovna mezda za pomožno osebje, čegar delovna doba je manjša od 8 ur, velja ona mezda, ki velja za 8 ur.

V primeru, da se gospodarske razmere znatno izpremembe, predpiše minister za soc. politiko in nar. zdravje z naredbo novo osnovno mezdo, ki stopi v veljavo 30 dni po njeni objavi v »Službenih novinah«.

Pomožno osebje so vse osebe brez ozira na spol, ki dajejo svojo umsko ali telesno silo v najem, bodisi začasno ali trajno, in sicer proti nagradi, ki se more izplačevati v denarju ali v naravi, in ki so zaposlene v podjetjih, ki jih navaja čl. 32. uredbe.

Ta člen določa, da veljajo predpisi uredbe samo za vsa industrijska, obrtniška, trgovinska, prometna, rudarska, gozdna, kmetijska, bančna, zavarovalna in njim podobna podjetja, ko tudi za gradbene in elektrotehnične obrate, v kolikor uredba sama drugače ne določa.

Kvalificirani delavci morejo imeti večjo minimalno mezdo, kakor pa je osnovna, vendar pa v nobenem primeru ne dvakratne osnovne.

Za nekvalificirane delavce sme znašati minimalna mezda največ 25% osnovne.

Minimalna mezda ne sme znašati manj ko 75% osnovne, kar velja tudi za pomožno osebje, ki je zaposleno v obrtniških in trgovinskih obratih v krajih z manj ko 5000 prebivalci.

Mezde delavcev, ki nimajo še 18 let, ne smejo biti v nobenem primeru nižje izpod 90% določene minimalne mezde.

Glede plačila za delo vajencev veljajo določila § 267. obrtnega zakona.

Minimalne mezde akordnih delavcev morajo biti za 20% večje, kakor so minimalne mezde drugih delavcev.

Minimalne mezde pomožnega osebja v državnih in samoupravnih podjetjih se določajo na dosedanji način. Za pomožno osebje v pomorstvu določa minimalne mezde minister za socialno politiko v sporazumu z ministrom za promet, in sicer z naredbo.

Za poljedelske delavce določa minimalno mezdo ter vse ostalo minister za soc. politiko po zaslišanju kmetijskega ministra. Dotedaj veljajo dosedanji predpisi.

Ti predpisi so: predpisi ministra za soc. politiko, objavljeni v »Službenih novinah« z dne 26. junija 1928 ter sklepi tega ministra z dne 12. maja 1931 in z dne 14. maja 1931 ter uredba o viničarskem redu za bivšo mariborsko oblast z dne 20. marca 1928.

Naša zunanja trgovina v novembru

v prvih 11 mesecih smo bili aktivni za 114,2 milijona dinarjev

Po uradnih podatkih je znašal naš izvoz v novembru 290.180 ton v vrednosti 454,2 milijona din. Lani je znašal naš izvoz v novembru 289.914 ton v vrednosti 409,7 milijona din. Po količini se je torej naš izvoz povečal za 0,09%, po vrednosti pa za 10,87%, kar je dokaz, da so se cene naših agrarnih proizvodov zelo popravile.

V prvih 11 mesecih t. l. smo skupno izvozili 2.487.367 ton v vrednosti 3760,7 milijona din proti 3.118.818 tonam v vrednosti 3678 milijonov din v novembru 1935. Naš skupni letošnji izvoz je sicer po količini nazadoval za 20'25%, toda po vrednosti se je povečal za 2'23%.

Uvozili pa smo v letošnjem novembru 84.757 ton blaga v vrednosti 359 milijonov din, dočim smo lani uvozili 98.329 ton v vrednosti 356,6 milijona din. Po količini je naš uvoz padel za 13'80%, po vrednosti pa je narasel za 0'93%.

Skupno smo v prvih 11 mesecih uvozili letos 871.837 ton v vrednosti 3646,5 milijona din, dočim smo lani uvozili 888.259 ton v vrednosti 3363'0 milijona din. Naš uvoz je torej letos po količini pal za 1'85%, po vrednosti pa se je povečal za 8'43%.

V letošnjem novembru smo bili

aktivni za 94,3 milijona din, dočim smo bili lani samo za 53,1 milijona din. V prvih 11 mesecih lanskega leta smo bili aktivni za 315,5 milijona din, dočim smo letos samo za 114,2 milijona din. Naša trgovinska bilanca letos torej ni tako zelo ugodna, kakor bi bilo z ozirom na razne optimistične napovedi pričakovati.

V glavnem smo izvozili v novembru (vse številke v milijonih dinarjev): pšenice za 77,3, koruze za 19,5, fižola za 7,9, svežega sadja za 13,1, suhih češpelj za 24,4, opija za 9,2, hmelja za 9,3, konoplje za 17,7, goveje živine za 7,6, prašičev za 32,6, drobnice za 12,9, svežega mesa za 25, svinjske masti za 12,5, jajc za 7,3, stavbenega lesa za 37,9 ter rud za 43,8 milijona dinarjev.

Uvozili pa smo v novembru v glavnem: surovega bombaža za 26,3, bombažnih prediv za 28,9, bombažnih tkanin za 14,4, prediv iz drugih rastlinskih vlaken za 6, predelanega železa za 8, pločevine za 3,1, tračnice, železniškega materiala in mostnih konstrukcij za 14,7, raznih železnih predmetov za 15,9, volnenih tkanin za 13,1, svilenih prediv za 2,2, strojev in aparatov za 19,3 in elektrotehničnega materiala za 15,6 milijona din.

Francoski in angleški listi o nemški štiriletki

»Times« pišejo v uvodniku o gospodarskem položaju Nemčije z ozirom na izvajanje štiriletke. List pravi, da ne vidi nobenih dobrih uspehov za nemško štiriletko. Večina nadomestil, ki jih je Nemčija izumila, so silno draga in se ne morejo primerjati z naravnimi surovinami. List izreka na koncu svojega članka upanje, da bo Nemčija vendarle še izbrala drugo pot. Ta pot pa je pot mednarodnega

sodelovanja, kakor je prišlo do izraza v trostranskem valutnem sporazumu Francije, Anglije in USA in ta pot je tudi še vedno odprta Nemčiji.

Tudi francoski listi mnogo pišejo o nemški štiriletki. Listi podarjajo, da je general Goering na konferenci industrialcev naglašal, da mora nemško gospodarstvo mobilizirati zadnje sile. Trdi se, da je nemški gospodarski diktator

Kolinska

CIKORIJA

Naš pravi domači izdelek!

očital nemškimi industrialcem, da se premalo brigajo za uspeh nemške štiriletke. V Parizu so mnenja, da so bili nemški industrialci sklicani, ker bodo morale mnoge važne nemške tvornice skrócić svoje obrate zaradi pomanjkanja surovin. Poleg tega so nastale težkoče v prehrani. Nemčija se baje tudi že pogaja v Londonu za posojilo, da bi mogla nakupiti vse njej potrebne surovine in živila.

»Agence Economique et Financière« trdi, da se zadnji ukrepi za rekvizicijo zlata, tujih valut in denarnih sredstev novembra meseca niso obnesli. Zlata podloga Reichsbanke se je povečala od 64,51 milijona dne 31. oktobra samo na 66,4 milijona mark dne 15. novembra. List vidi v tem očitnem neuspehu, čeprav ne izključuje možnosti, da je bil del rekviriranega zlata skrit. List končno piše, da se zopet pojavljajo vesti o mobilizaciji zasebnega portfelja tujih papirjev, ki so že blokirani v bankah. Zaradi tega se tudi tuji papirji ponujajo na nemških borzah v zelo velikem številu ter so zato tudi njih tečaji znatno padli.

Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednje okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 1. do 12. decembra.

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Rajčić Dragutin, krznarija, Zagreb, Ilica 7.
Donavska banovina: Gligoričević Mihajlo, Odžaci — Lustig Desider, Erdevik.

Beograd, Zemun, Pančevo: Jevtović i Radosavljević i to: Milivoj Jevtović in Nikola Radosavljević, Beograd — Vajhselbaum Albert, Beograd, Kralja Aleksandra ul. 11.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Gaon Jakob D., Zagreb — Matunović Hugo, lastnik tvrdke »Yvonne«, Zagreb.

Donavska banovina: Vidi J. »Vinum« d. s. o. j., Vršac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Simić Stojan i brat, last. Slavko Simić, Beograd, Kolarčeva 2.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Forempoher R. i drug, Bakar — Steiner Nathan »Venera«, Virovitica — Weiss Ervin in Weiss Ruža, Zagreb.

Primorska banovina: Klarić Pavel, Makarska.

Drinska banovina: Stojković Svetislav, Valjevo — Živanović Marko, Sabac.

Donavska banovina: Dunjić Ljubomir, Popović, srez Kosmajski.

Moravska banovina: Marić Milutin, Konjuh — Milovanović Radomir, Kruševac — Nešić Milan i Natalija, Piroć — Stojanović II. Stojan, Gamzigrad.

Beograd, Zemun, Pančevo: Kincig Jozef, Beograd — Maksimović Milan J., Beograd — Markus R. H., Beograd — Nikolić Dušan, Beograd.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA

Savska banovina: Klemen Pavao, Sušak — Vale Justina, Rab.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE V KONKURZU:

Zetska banovina: Bošković Jevto i sin, Kolašin.

USTAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Beograd, Zemun, Pančevo: Jančević Božidar, optičar, Beograd.

Stanje naših kliringov

Naš aktivni saldo proti Nemčiji je v zadnjih tednih stalno naraščal ter dosegel dne 23. t. m. že znesek 211 milijona mark, za skoraj 5 milijonov mark več ko sredi novembra. Dvig salda je posledica tudi povečanega lesnega izvoza v Nemčijo. Ni pričakovati, da bi se saldo v kratkem znižal.

Naše stare terjatve proti Italiji so ostale skoraj neizpremenjene in znašajo 49 mil. lir. Stalno pa se večja naš pasivni saldo v novem kliringu in dosega že 10 milijonov lir. Naš uvoz iz Italije je znatno močnejši ko naš izvoz v Italijo.

Aktivni saldo proti Bolgarski znaša okoli 3 milijone din, proti Poljski okoli pol milijona din, proti Turčiji pa okoli 1 milijon dinarjev.

Dobave - licitacije

Nabava nove šasije za 20sedezni avtobus. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo ofertno licitacijo za dobavo avtomobilske šasije z nosilnostjo 2 do 2½ tone, na dan 4. februarja 1937. — Pogoji se lahko kupijo po din 20 — v pisarni direktorja, Sv. Jakoba trg, soba št. 41.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 7. januarja ponudbe za dobavo 180 kg »saxola«, električnih svetilk ter žice za avtogeno električno varjenje.

Direkcija drž. rudnika v Kreki sprejema do 4. januarja ponudbe za dobavo 800 kg tovotne masti, ključavnice s ključi ter 1500 kg žičnikov.

Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do 5. januarja ponudbe za dobavo raznega telefonsko-telegrafskega materiala.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 12. januarja ponudbe za dobavo bakrene žice in bakrene vrvi.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 14. januarja ponudbe za dobavo medeninatih in železnih zakovic, vijakov, raznega jekla, samotnega prahu in do 15. januarja za dobavo strojnih in ročnih svedrov ter dveh sider.

Artilerijsko-tehnični zavod mornarice v Tivtu sprejema do 12. januarja ponudbe za dobavo raznega železa in železne pločevine in do 14. januarja za dobavo raznega belila, firneža, cinka ter raznih čopičev; do 16. januarja za dobavo raznega lepila za les, kavčuk, lino-lej in krovno lepenko, stekla za okna, žičnega stekla, gumenih cevi, azbesta, grafita, sadre, raznih ščetk, metel, steklenega papirja, mila, sode, sidra itd.

LICITACIJE:

Dne 31. decembra bo pri Upravi Vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu ofertna licitacija za dobavo samotne opeke; dne 11. januarja za dobavo šipk za varjenje jekla in dne 12. januarja za dobavo 500 m² klobučine ter raznega orehovega lesa.

Dne 2. januarja bo v skladišču 1. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za nabavo 50 m³ bukovih desek.

Dne 16. januarja bo pri Komandi mornarice v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 4500 ton premoga.

Dne 4. januarja prodaja Direkcija

šum v Ljubljani na prvi pismeni licitaciji, v primeru neuspele prve pa na drugi licitaciji dne 14. januarja večjo množino mehkega okroglega lesa, izdelanega v režiji v področju gozdne uprave Bled. (Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

1434 — Ruščuk: hrastove deske, zlasti za pohištvo proti uvozu v Jugoslavijo kaolina, krede v prahu; 1435 — Essen: neka trdka ponuja proti nakupu žaganega lesa svoj preparat za impregniranje »Arcuffin«; 1436 — Doetinchem (Nizozemska): vpojneno pohištvo ter bukovji zložljivi stoli; 1437 — Rotterdam: lesene hišne potrebščine; 1438 — Paris: les razne vrste; 1439 — Bordeaux: les za izdelovanje vezanih plošč.

Deželni pridelki:

1440 — Dunaj: konoplja; 1441 — Dunaj: zdravilne rastline (herba Thymi vulgaris, okoli 5000 kg); 1442 — London: konoplja in lan (zastopnik); 1443 — Tel-Aviv: koruza, proso in stisnjeno seno; 1444 — Gibraltar: predelana konoplja, lan in juta.

Proizvodi sadjarstva:

1445 — Praga: razno sadje. **Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:** 1446 — Praga: perje in kože; 1447 — Audenge (Francija): pi-javke; 1448 — Bourg-les-Valence: kozja in goveja dlaka; 1449 — Stuttgart: konjska žima, goveja dlaka in ščetine; 1450 — Stockholm: ovčje kože.

Industrijski izdelki:

1451 — Newyork: dvojno vezarje podložne rokavice; 52 — London: bosenske opanke (pletene z volno), jermena z narodnimi motivi ter narodne vezene za bluze; 1453 — Zader: betonsko železo (500 ton); 1454 — Stuttgart: neka trdka želi stopiti v stik za našimi predilnicami svile; 1455 — Frankfurt na Meni: bižuterija (filigranski nakit in podobno); 1457 — Dunaj: surov glicerol (z 8% glicerola).

Proizvodi rudarstva:

1458 — Budapešta: magnezijev oksid (MgO), več vagonov na leto;

1459 — Praga: sljuda za priměšavanje umetnemu ometu.

Razno:

1460 — Debrecen: ponuja se zastopnik za kolonialno blago: ribne konzerve, suhe češplje in dr.; 1461 — Hamburg: čreva, suho sadje, mast in orehi; 1462 — Paris: bel sir, kačkavalj prve vrste, lokarde (prekajene), koruza, suha povrtnina (fižol in grah), suhe češplje, orehi in mandeljini; 1463 — Budapešta: vermut, jabolka, orehi, suhe češplje, drva ter stavbeni les, železniški pragi, 1a kalcijev karbid, metilni alkohol, kalcijev acetat, kreozotno olje, morske ribe in ribje konzerve; 1464 — Tunis: stekleno blago, emajlirana posoda, stoli iz vpojnjenega lesa, krtače in gumbi.

Opombe:

Št. 1. k bul. 52: Bruselj: »Centrale Nationale des employés, Namur, 27 Boulevard Cauchy, sporoča vsem zainteresiranim trgovskim krogom, da morejo v njenem glasilu »Le Droit de l'employé« brezplačno objavljati oglase, v katerih iščejo zastopnike za prodajo svojih proizvodov v Belgiji.

Št. 2. k bul. 52. Port-au-Prince: neka trdka ponuja svoje usluge našim izvoznikom v Haiti.

Št. 3. k bul. 52. Tel-Aviv: komisijonar ponuja svoje usluge izvoznikom naših predmetov.

Št. 4. k bul. 52. Mukden: neka trdka ponuja svoje usluge izvoznikom naših predmetov v Mandžuriji.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno. 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance. 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cil pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Doma in po svetu

Predsednik vlade dr. Stojadinović je odšel v Romunijo na lov, na katerega ga je povabil predsednik romunske vlade Tatarescu. Pri tej priliki bo tudi sestanek med Stojadinovićem in Tatarescom.

Predsednik dr. Beneš je v svoji božični poslanici v radiju govoril o težki politični situaciji, ki jo preživlja Evropa zaradi nasprotij med tremi glavnimi ideologijami: demokracijo, fašizmom in komunizmom. Naglasil je, da je Českoslovaška pripravljena za vsak primer ter pri tem poudaril poglobitev francosko-angleških ter odnosajev držav Male antante in Balkanske zveze. Zato je prepričan, da ne bo postala Evropa ne plen fašizma in ne komunizma. Končno je v svojem govoru dejal, da se Českoslovaška uspešno bori tudi proti gospodarski krizi.

Na sveti večer je govoril papež po radiu ter so njegov govor oddajale skoraj vse radijske postaje. V svojem govoru je dejal papež, da moti svetli božični mir hudobna volja mnogih. Grozote vojne v Španiji so opomin vsemu svetu, zlasti pa Evropi, kaj jo čaka, če ne zgrabi po zdravilih. Ne more se komunizem premagati na tak način, kakor dela hitlerizem. Zato se obrača na vse, da še z večjim zaupanjem slede naukom katoliške cerkve. Koncem svojega govora se je sv. oče spominjal 1900letnice spreobrnitve sv. Pavla in 1600letnice smrti papeža Silvestra, ki je dočkal zarjo svobode po tolikih letih preganjanj. Končno je podelil papež vsem svoj blagoslov.

Dr. Maček je dal novo izjavo o sporazumu, ki le potrjuje vse njegove prejšnje izjave. Na vprašanje, če so resnične vesti o njegovih razgovorih z dr. Stojadinovićem, je odgovoril dr. Maček samo to, da je znano, da se ne izogiba nobenim političnim razgovorom. Glede beograjske združene opozicije je zopet naglasil, da niso pogajanja glede vsebine sporazuma niti najmanj napredovala. Končno je dejal, da vztraja na svojem starem stališču, da se more skleniti sporazum samo na demokratični podlagi. Vsa vprašanja, ki se tičejo sporazuma in ki so z njim v zvezi, more rešiti samo narod po svojih svobodno izvoljenih zastopnikih.

Italijanski listi so objavili v zadnjem času številne članke za zblizanje med Jugoslavijo in Italijo. Priznati treba, da se v teh člankih Jugoslavija mnogo bolj objektivno presoja ko preje in da je tudi sicer v njih mnogo dobre volje.

V Beogradu je umrl armijski general v p. Milan Tucaković, eden najodličnejših srbskih oficirjev. V svetovni vojni se je ponovno odlikoval, na konec kot komandant jugoslovanske prostovoljske divizije.

Andrej Lenarčič v Zagrebu je v soboto umrl g. Andrej Lenarčič, član ugledne narodne družine Lenarčičevih na Vrhniki. Služboval je najprej na kmetijski šoli na Grmu, nato pa v Križevcih, katero je dvignil dejansko na stopnjo visoke šole in s tem vzgojil celo vrsto gospodarskih strokovnjakov v vseh balkanskih državah. Zasluge pok. Lenarčiča za napredek kmetijstva so velikanske in trajne; zlasti za hrvatski narod, ki to tudi priznava. — Večna slava spominu pok. Andreja Lenarčiča!

Za jugoslovanskega poslanika pri Vatikanu je bil imenovan dr. Niko Mirošević-Sorgo, dosedaj svetnik v ministruvstvu zunanjih del. Novi poslanik je bil rojen v Dubrovniku. Nekaj let je bil tudi jugoslovanski konzul v Celovcu.

Naša vlada je sklenila, da ustanovi gen. konzulata v San Franciscu in v Jeruzalemu.

V Vojvodini je začel izhajati list »Neven«, ki je že pred leti izhajal kot glasilo vojvodinskih Bunjevcev. List pravi v svoji uvodni besedi, da so se Bunjevci priselili v Vojvodino iz Bosne in da so prav za prav Srbi katoliške vere. Zato se tudi ne morejo pridružiti politiki, ki jo vodi dr. Maček.

V Skopju je začel izhajati dnevnik »Naš jug«, ki je edini dnevnik Južne Srbije. Glavni urednik lista je Anton Musanić, ki je eden najstarejših novinarjev Južne Srbije.

Načrt za narodnostno pomirjenje na Českoslovaškem, kakor ga je izdelal min. predsednik dr. Hodža, sloni na teh načelih: Českoslovaška je zaključeno zgodovinsko ozemlje, na katero se je nemški živelj vselil, in je zato irredenta narodnih manjšin nedopustna. Priznava pa se, da je nemška manjšina del velikega nemškega naroda ter zato ni dopustna asimilacija nemškega življa. Vse nacionalne pravice se nemški manjšini priznavajo, ne more pa se ji dati teritorialna avtonomija, ker bi ta vodila k razbitju države. Nobene ovire ni, da bi lojalni nemški živelj užival tudi vse politične pravice. Vsak vpliv od zunaj na političnem polju pa je nedopusten. Samo s sodelovanjem aktivistov, ki jih Čehi nikdar ne bodo zapustili, se more rešiti nemško vprašanje na Českoslovaškem.

Gentlemenski sporazum med Italijo in Anglijo je bil končno sklenjen. Najvažnejša točka tega sporazuma je, da se ohrani sedanjí položaj na Sredozemskem morju. General v. Seeckt, eden prvih nemških generalov v svetovni vojni, je umrl. Pred leti je bil na Kitajskem, da reorganizira kitajsko vojsko.

Francova napoved, da bo praznoval božične praznike v Madridu, se je popolnoma ponesrečila ter je sedaj Franco od Madrida celo bolj oddaljen kakor je bil. Na božične praznike so namreč začele čete madridske vlade ofenzivo, ki se je tudi posrečila in so prodrle nekaj milij proti vzhodu. Odpor Francovih čet je bil zelo slab ter govori poročilo madridske vlade o verjetnosti upora v Francovi vojski. Pri ofenzivi je bilo ujetih tudi več italijanskih vojakov, ki so izjavili, da so nemški letalci streljali na nje, da bi jih s tem prisilili, da bi zastavili umik Francovih čet. Samo na gvadaramski fronti je vladalo božično premirje, povsod drugod pa so bili krvavi boji.

V bližini Bilbao je ustavila torpedovka madridske vlade nemški parnik »Palos« ter ga prisilila, da je odplul v vladno pristanišče, kjer so parnik zaplenili, ker je bil natovorjen z orožjem in vojnim blagom. Po drugih vesteh pa je torpedovka parnik potopila, ker se ni hotel pokoriti njenemu povelju, da bi odplul v odkazano pristanišče. V Massavi je nastala na parniku

»Cesare Battisti« eksplozija kotla. 26 ljudi je bilo ubitih, nad sto pa težko ranjenih. Gre največ za delavce, ki so bili poslani iz Italije v Etiopijo.

Maršal Čangkajšek je v spremstvu svoje soproge za letalom prišel v Nanking. Čangsulijan ga je izpustil na intervencijo guvernerja pokrajine Šansi. Po drugih vesteh pa je bil sklenjen med obema maršaloma sporazum ter je Čangkajšek takoj po svoji osvoboditvi ukazal, da se vladne čete umaknejo iz province Šeng, čete maršala Čangsulijana pa so se umaknile bolj proti severu.

Tržna poročila

Cene našim prešičem na dunajskem trgu

Urad za kontrolo izvoza živine je objavil za izvoz na avstrijske trge dovoljene količine živine v čas od 27. decembra do 2. januarja. Dovoljenje je seveda objavljeno v listih z dne 27. decembra, da vsa ta objava sploh nima nobenega smisla, ker morajo ta čas že vsi izvozniki imeti ta dovolila v žepu ali pa jih sploh nikdar dobili ne bodo.

Hkrati s poročilom o dovoljenih izvoznih kontingentih se objavljajo tudi cene na dunajskem živinskem trgu v času od 20. do 26. decembra. Cene so bile te: najboljši voli po 150 do 165, prima voli po 132 do 145, II. po 108 do 120, III. po 90 do 105, biki po 90 do 112, krave po 85 do 120, mršava živina po 60 do 78 šilingov za 100 kg. Na svinjskem trgu so bile te cene: prima težke mangalice od 157 do 164, prima kmetijske po 154 do 164, stare po 145 do 150, banatske po 158 do 168, angleške križane po 155 do 162, srbske po 152 do 168 in mesnate poljske po 148 do 165 šilingov za 100 kg.

Za govejo živino je ostala cena neizpremenjena, za prešiče pa se je nekoliko zboljšala. Po teh cenah bi se morali prodajati jugoslovanski prima voli po 6,48, biki po 3,65 in debele svinje po 9,31 din za kg žive teže franko obmejna postaja.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 30. decembra. 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Vesel koncert (radijski orkester) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Mladinska ura: Berac in smrt — zvočna igra — 18.40: Pomen našega rudarstva za narodno gospodarstvo (vseuč. prof. ing. Viktor Gostiša) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Meštrovičevi herojsko-epski moški liki — 19.50: Šahovski kotiček — 20.00: Dvospevi — pojeta ga. Pavla in gdč. Majda Lovšetova, pri klavirju prof. M. Lipovšek, vmes radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Koncert pevskega zbora »Sava«.

Četrtek, dne 31. decembra. 12.00: Slovenske pesmi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Valčki in polke (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Za delopust (plošče) — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Savez Sokola kr. Jugoslavije — 19.50: Plošče — 20.00: Popoprana inventura 1936. — Hudomušen pretres arhiva in kronike naših oddaj v potekajočem letu. Besedilo sestavili Jožek in Ježek ter Ivan Rob. Izvajajo člani rad. igr. družine — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Citraške točke (plošče) — 22.30: Vesel pohod v novo leto 1937 — V pisanem sprevodu nas popeljejo vanj: Radijski orkester — Kmečki trio — Adamičev jazz — gdč. Zvonimira Župečeva, kvartet za narodne pesmi: Poldka Zupanova, M. Štrukelj-Verbičeva — g. Jean Franci — Tone Petrovič, dalje Svetoz. Banovec, brata Goloba s harmonikami — Mirko Premelč — Akademijski pevski kvintet — Jožek in Ježek — potem Ribničan Urban — Peregrin Pašek in drugi člani in članice radijske igralske družine, naposled pa še Foxi-mukiton novosti. Oddaja se prenaša iz velike unijske dvorane.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

BOSCH-SERVICE

Izvršujem vsa popravila magnetov za avtodyname, zaganjače (Anlasser) ter vso električno napeljavo na avtomobilih in motociklih. Lastne naprave za polnjenje akumulatorjev. Vedno v zalogi vsi tovrstni Bosch-proizvodi

J. KRALJIČ, LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA C. 13 — Tel. 25-35

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE
reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polzredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjige, risalne bloke itd.